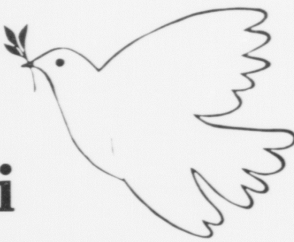

Atli Dam, lögmaður á friðarfundi:

Hóast rødd okkara er klænttraslig og veik eiga vit at gera vart við okkum móti dubbingarørskapinum

Gongdin nú í 40 ár hevur sannført um, at stórveldini ikki av egnum ávum steðga ørskapinum: einasta vápn tykist vera sterk og sameind mótmæli frá fólkarrørslum, sum ikki gevast á hondum, segði Atli Dam, lögmaður í røðu síni í Norðurlandahúsinum 2. hvítusunnudag.

Løgmaður visti á, at Føroya Løgting fult og heilt tekur undir við hugsanunum um kjarnorkufrið og segði, at slík gongd kann gerast eitt álitisskapandi tiltak, sum gongur undan veruligum tiltøkum til avvápnað.

Vit prenta røðu lögmans:

ST tilnevndi 1986 friðarar, og hendi hetta í vónini um, at vit nú kundu ganga seinastu fótastetini fram at vinnuligum avtalum um frið og linna, avvápnað og avmarkan av kjarnorkuvápnørskapinum.

Júst í fjór var úttilt til at samrøðurnar í Geneve imillum Sovjet og USA um avmarkan av kjarnorkulødingum á báðum síðum, niðurtøku av rakettum í Europu, avtalur um sinamilum eftirlit og altjóða eftirlit, fyrirbygjan av útbreiðslu av teknologi um framleiðslu av kjarn-

orkuvápnum til onnur lond enn tey fimm, ið nú eiga slík, kundu veita okkum nýggja vón um trygdarskipanir sum linka tað sálarliga trýst, okkum øllum er álagt av ivanum, óttanum og ræðsluni, sum hesi vápn elva til.

Tiltak okkara í dag er tí eitt av hundrættusundtals um allan heim í hesum ári, sum skulu minna á og streingja á, at skil og góður tokki millum manna skal geva okkum tann frið á jørð, sum vit finga lyfti um, og sum vit eiga rætt til.

Vónirnar fyrri 1985 vóru ikki innloystar, og valla kunnu vit billa okkum inn, at 1986 gevur so stór framstig, at vit kunnu breiða upp á okkum. Tess meira tydingarmikið er tað tí, at tað fólksliga trýst, sum so liðandi er lagt á teir, sum ráða fyrri hernaðarútbýggingini í heiminum, og politiska bólkabýtinum av heiminum nú ikki linkar, tí at onkrir glottar hava verið at hóma seinastu árin.

Tí, sum longest hava lutikið í tí arbeiði, tær mongu fólksligu rørsur hava framst fyrri friði, tað veri seg politiskar, kirkjuligar, ópolitiskar, humanitarar, tjóðskaparligar ella hvat nú hugsast kann, kunnu frøast um, at tey mongu heilt smáu framstigin, sum ár um ár eru gjørd, samanlagt eru vorðin eitt trýst, sum útloysti tyðandi altjóða initiativir ella tiltøk, sum stórveldaleiðarar og parlamentir teirra ikki kunnu tuga burtur.

Fyrri 15-20 árum síðani var luttøka vestanfyrri jarntráldið í friðarfólkarrørslum at javnmeta við

fimtukolonnuvirksemi fyrri heimskommunismuni, og slíkt arbeiði eystan fyrri javnsett við landasvik, so har fanst ikki slík rørsla.

Væl høvdu vanligir sovjetbúgvur eina lemjandi ræðslu fyrri kríggi og eitt brennandi ynski um frið aftan á ta ræðslu oyðing, londum teirra var fyrri annan heimsbardaga, men samstundis eina eins sterka samføring um, at vesturheimurin ikki vildi friðin, og at tey tí máttu dubba, og her hjá okkum var samføringin um terrorjavnvágina sum einastu nýtiliga loysnina til at forða fyrri, at endaliga stríðið imillum hesar stóru heimspartarnar slapp í gongd so sterk, at øll vesturlond og allar stjórnrir góðtøku dubbingina, ja, góðtøku hana so langt, at tað skuldi ikki verða nóg mikið at oyðileggja knøttin eina ferð, men 17 ferðir, hóast eingin fór at verða, sum kundi festa í fjúsið tær 16 ferðirnar. Síðan hava vit gingið á terror-eggini.

Tá so politisk og humanistisk stórmenni vestanfyrri og í triðja

heiminum trinu fram og tóku tøk í friðararbeiðinum, samstundis sum einfólksligir ivi um rættleikan í eystanvelda dubbingini tók seg upp eystanfyri, finga vit eitt betri gongulag og meira málvisa rørslu báðu megin.

Stórmenni, hvørs sokallaði »Integritetur« var slíkur, at eingin kundi skuldseta tey fyrri ørinda-sveinavirksemi, tí tey vóru veruliga óheft, settu gongd á aftur, og eystanfyri kom fólkunum ibygda friðartrond betri til orðanna, so mikið meira sum byrðarnar av dubbingini máttu tyngja meira og meira í einum heimi, sum so nógv kundu nýtt framleiðslu sína skilabetri.

Helsinkiavtalurnar um trygd og samvinnu, Stockholmarmfundirnir seinnu tvey árin, Palme-kommisjónin, New Dehli-initiativið, har leiðarar úr óheftum londum í fimm veraldarþortum vísa á rætt teirra, sum ongi kjarnorkuvápn hava, til at eiga medaavgerð um nýtsluna, tí atomveturin, ið vegna veðurlagsbroytingar kemur at fylgja ragnarokinum, sum ein istíð ikki kennir landamærk, norðurlenska parlamentaríkarakonferansan um kjarnorkufrið og segði, at slík gongd kann gerast eitt álitisskapandi tiltak, sum gongur undan veruligum tiltøkum til avvápnað.

Hetta nógvá tos og nógvá arbeiði, sum ikki her og nú gevur endaligar og friandi loysnir, kannast mótmikið at liva við, men eg haldi, at vit skulu frøast um tað, tí samanlagt ber tað á rætta

leið.

Feskasta dømið er boykottið, sum hópur av amerikanskum vísindafólki, kirkjuleiðarum, mentafólki og lista-fólki hava sett sær fyrri at fremja mótvægis so-nevndu stjórnuvirksemi.

Nevndi Palme-kommisjónina og harvið Ólof Palme, sum Fólk fyrri Frið høvdu so syrgiliga orsök, sum hugsast kann, at minnst í hesum hølum so nýliga. Lat meg endurgeva eitt lítið orð av teim mongu visu og mennandi, hann segði:

Um solidaritet segði hann: »Tað finnst ikki tey og vit. Tað finnst bara vit!«

Orðini eiga at fáa okkum øll, eisini allar føroyingar at hugsa um ta skyldu, vit í veruleikanum hava — ikki bara yvirfyri okkara litla landi, men fyrri allari mannaætlini og framtíð hennara. Gongdin nú í 40 ár hevur sannført um, at stórveldini ikki av egnum ávum steðga ørskapinum: einasta vápn tykist vera sterk og sameind mótmæli frá fólkarrørslum, sum ikki gevast á hondum.

Hin nógvá viðgerðin og tey mongu orðini snúgva seg mest um kjarnorkuvandan, meðan teir mongu bardagar, sum uttan slit fara fram um allan heimin við vápnunum, ið kundu verið skapt av hinum versta sjálvum, kennast okkum fjarari. Hetta er sjálvsagt skeið, men skiljandi, tá samføringin um og vísindaliga próvforlan fyrri, at einki liv verður eftir kjarnorkubardagan, nú er so greið, at hon má kennast okkum øllum ein daglig marra.

Ein skuldi hildið, at tá teir báðir Gorbátjov og Reagan á hægsta stigi í Geneve í fjór heyst, sum einasta ítøkiliga úrslit út-

Løgmaður helt friðararøðu fyrri fullum Norðurlandahúsi